Nr 15

Kulturutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 1 i vad avser investeringsanslag för budgetåret 1973/74 till rundradioanläggningar m. m. jämte motion.

STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

Televerkets fond

1. **Rundradioanläggningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen 1973: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkten I:B 2 (s. 515—526) föreslagit riksdagen att dels medge att televerket lämnas det beställningsbemyndigande som förordas i propositionen, dels till Rundradioanläggningar för budgetåret 1973/74 anvisa ett investeringsanslag av 39 700 000 kr.

Motionen

I motionen 1973: 447 av herr Olsson i Sundsvall m. fl. (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna att den allmänna mottagaravgiften för TV bör differentieras så, att nedsättning av avgiften görs för varje budgetår för de områden som vid respektive budgetårs ingång ej kommer att vara utbyggda för TV 2.

Som stöd för sitt yrkande framhåller motionärerna rättvisesynpunkter. De anser att ingen bör tvingas att betala avgift för något som han inte har någon som helst möjlighet att utnyttja, dvs. i detta fall sändningarna i TV 2. En avgiftsdifferentiering kan enligt motionärernas mening inte vara svår att administrera.

Propositionen

Förslaget i propositionen gäller ett beställningsbemyndigande till televerket och anvisande av medel under investeringsanslaget Rundradioanläggningar, vilket avser televerkets investeringar i rundradioanläggningar. I propositionen redovisas dessutom rundradiorörelsens beräknade resultat för budgetåren 1971/72 och 1972/73 samt det av televerket, byggnadsstyrelsen och Sveriges Radio beräknade medelsbehovet för perioden fram t. o. m. budgetåret 1977/78.

Den avgiftsfinansierade televisionsverksamheten har under de senaste åren byggts ut kraftigt både i vad gäller sändningstid och täckningsgrad. TV 2 beräknas under innevarande budgetår nå resursmässig likställighet

med TV 1, motsvarande en sändningstid av ca 40 timmar per vecka. Ca 98,3 % av befolkningen beräknas vid utgången av budgetåret kunna ta emot TV 2 mot 99,6 % för TV 1.

Enligt statsmakternas beslut år 1972 har vissa riktlinjer fastställts för rundradions utveckling t. o. m. budgetåret 1974/75. Utgångspunkten har därvid varit att Sveriges Radio under budgetåren 1973/74 och 1974/75 skall bedriva verksamheten på en jämfört med innevarande budgetår oförändrad nivå och att ytterligare inkomsttillskott i rundradiorörelsen inte skall erfordras. Sedan likställighet mellan kanalerna uppnåtts skall Sveriges Radio kunna låta kanalerna — inom givna kostnadsramar och med beaktande av kvalitetskravet — öka såväl andelen egen produktion som sändningstiden utöver vad som förutsatts i beräkningarna.

I propositionen erinras om att den översyn av företagets verksamhetsformer som Sveriges Radios styrelse inledde år 1970 nu avslutats. Översynen har syftat till att dels höja den inre effektiviteten och produktiviteten, dels minska kostnaderna för verksamheten. Det beräknas på sikt vara möjligt att minska kostnaderna med drygt 40 milj. kr. i 1971/72 års prisläge.

Departementschefen uttalar att det är rimligt att Sveriges Radio med beaktande av den övergripande ekonomiska målsättningen bedriver verksamheten under budgetåret 1975/76 under samma förutsättningar som närmast föregående budgetår. Utgångspunkten bör vara att något inkomsttillskott i rundradiorörelsen inte skall erfordras. Departementschefen utgår vidare från att — i den mån de budgetmässiga konsekvenserna av översynen inte kan överblickas vid medelsberäkningen för budgetåret 1975/76 — Sveriges Radio inte skall behöva ta hela det belopp som kan komma att anvisas i anspråk.

Tidigare riksdagsbehandling

Frågan om en differentiering av den allmänna mottagaravgiften behandlades av 1972 års riksdag, som avslog ett yrkande av samma innebörd som det nu föreliggande. Kulturutskottet anförde i betänkandet 1972: 11 dels att en avgiftsdifferentiering av rättviseskäl väl kunde tänkas föranleda krav om lägre avgifter i tättbefolkade områden där utbyggnadskostnaden per mottagare är låg, med därav följande högre avgifter i de stora glesbygdsområdena, där förhållandet är det omvända, dels att varje avgiftsdifferentiering givetvis medför vissa merkostnader för administrationen.

Emot utskottets beslut reserverade sig tre ledamöter från centerpartiet och en från moderata samlingspartiet.

Som svar på en i riksdagen ställd enkel fråga om utbyggnad av TV 2-sändarnätet i norra Lappland anförde chefen för utbildningsdepartementet den 8 mars 1973 bl. a. att televerket nu ser över planerna för

den resterande utbyggnaden av TV 2-nätet, varvid i första hand möjligheterna undersöks att forcera utbyggnaden i sådana områden som f. n. är helt avskärmade från TV 2. Televerket tillämpar tills vidare principen att utbyggnaden av TV 2 inte sker på platser med mindre än 150 hushåll. Departementschefen anförde vidare att det kommer att krävas mycket stora investeringar för att nå fullständig täckning med TV 2. Ur avgiftssynpunkt är det också så att befolkningen i tätorterna med sina avgifter i realiteten betalar större delen av utbyggnaden i ifrågavarande områden.

Utskottet

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Yrkandet i motionen 1973: 447 om en differentiering av den allmänna mottagaravgiften överensstämmer med ett yrkande som avslogs av 1972 års riksdag efter förslag av kulturutskottet. Utskottet, som med tillfredsställelse konstaterar att TV 2-nätet under de senaste åren byggts ut kraftigt och att man i nu pågående etapp avser att bygga ytterligare stationer för att uppnå en täckning av ca 99 %, anser sig inte böra föreslå riksdagen att i nämnda fråga inta en annan ståndpunkt än tidigare. Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen medger att televerket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i propositionen 1973: 1,
2. att riksdagen till *Rundradioanläggningar* för budgetåret 1973/74 anvisar ett investeringsanslag av 39 700 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionen 1973: 447 om differentiering av den allmänna mottagaravgiften.

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

2. **Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten II:14 (s. 527—528) och hemställer

att riksdagen till *Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* för budgetåret 1973/74 anvisar ett investeringsanslag av 14 102 000 kr.

3. **Radio- och televisionshus.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten II:15 (s. 528—529) och hemställer

att riksdagen till *Radio- och televisionshus* för budgetåret 1973/74 anvisar ett investeringsanslag av 2 780 000 kr.

Stockholm den 27 mars 1973

På kulturutskottets vägnar
LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Larsson i Vänersborg (s), Källstad (fp), fru Sundström (s), herr Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herrar Sundman (c), Zachrisson (s), Leander (s), Green (s), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Andersson i Örträsk (s) och herr Nisser (m).

TRYCKERIBOLAGET IVAR HÆGGSTRÖM AB. STOCKHOLM 1973